

Po stopách Járy Cimrmana

GPS souřadnice: 50.7404989, 15.3496302

Praktické informace

Délka trasy: 6 km

Obtížnost: Středně těžká trasa, která vede v první části výletu do mírného kopce. Výlet bohužel není možné jet po celou dobu s kočárkem ani na kole. (Ve vrcholové partii pod Hvězdou je nutné kvůli kamenité cestě z kola slézt a kočárek či kolo asi 100 m přenést, protože cesta lesem k řopíkům je plná kořenů.)

Terénní kolo ale trasu zvládne a pejskům se výlet líbit bude moc.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 120 km z Prahy ujedete autem asi za dvě hodiny po rychlostní silnici R 10 směrem na Mladou Boleslav, Turnov a dále přes Tanvald a Kořenov, kde u motorestu odbočíte vpravo do Příchovic. V Příchovicích projedete kolem placeného parkoviště, asi po 50 metrech se dáte silnicí vpravo směrem ke kostelu a dál na parkoviště u rozhledny Maják.

Parkování: Skiareál U Čápa - celodenní parkování je za 50 Kč.

www.idos.cz

Turistická mapa: [Odkaz na mapy.cz](#)

WC: Restaurace U Čápa, Lesopark.

Možnost občerstvení: Tamtéž + řada jiných možností na výletní trase.

Maják Járy Cimrmana + muzeum (ucapa.eu/cz/muzeum/)

Otevřeno zde mají po celý rok, a to denně. Od října do dubna od 10 do 17 hod., od května do září je otevřeno až do 18 hod.

Vstupné do muzea a na rozhlednu je 65 Kč, děti (6-15 let) platí 35 Kč, senioři 45 Kč.

Rozhledna Štěpánka (stepanka.ceskehory.cz/)

Rozhledna je přístupná od května do září od 10 do 18 hod., mimo sezonu jen za hezkého počasí od pátku do neděle od 10 do 17 hod. Vstupné je 30 Kč.

Nejbližší další výlet od agentury Velká dobrodružství: Jizerka, Ještěd, Kalich, Mumlavské vodopády.

Trasu pro vás prošly, popsaly a hravými úkoly opatřily Lucie Nachtigallová a Květa Podešvová.

Výlet testovaly kamarády Jindřiška a Hana z Tanvaldu.

Postřehy dětí:

Jindra (5 let): „Šla jsem na rozhlednu, která byla úplně opačně pod kopcem, hodně jsem se smála u pana Cimrmana a také mi mamka koupila kuličku a mohla jsem si ji pustit na dráze.“

Hanička (6 let): „Moc mě nebavilo jít do kopce, ale četly jsme si s mamkou cedulky od dětí a hledala jsem svoje jméno. Líbily se mi rozhledny, ovečky a taky bunkry, co na sobě měly prasečí ocásky.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

na rozhraní Jizerských hor a Krkonoš na vás čeká okruh malebnou horskou krajinou, kde nikdo nespěchá, netísní se tu davy turistů a představivost vás lehce přenesse do epoch dávno minulých. Zdejší končiny jsou krajem Járy Cimrmana – jednoho z největších Čechů. Vede zde desítky tras, jež připomínají dobu našeho génia. V roce 2013 tu navíc na jeho věčnou paměť otevřeli i *Maják Járy Cimrmana* a *Muzeum Cimrmanovy doby*. Rozhledna Štěpánka, Skiareál U Čápa, ale také lesopark Na Sluneční – to jsou místa, která bezpečně pobaví nejen vás, ale hlavně děti. Ať už se vydáte po našem okruhu nebo jinými výletními trasami, vždy se dostanete zpět k *Majáku Járy Cimrmana*. A nenechte se zmást, protože i cesta z kopce může vést k rozhledně.

Výlet vznikl s laskavou podporou, pomocí a dotací společnosti *Jizerky pro Vás, o. p. s.* Díky tomu je pro všechny výletníky zdarma. :)

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou povede krajem Járy Cimrmana, našeho největšího nežijícího dramatika, básníka, učitele, cestovatele, vynálezce, světoobčana, zkrátka českého génia. Že nevíte, kdo to byl? Nevadí, právě v příchovickém *Skiareálu U Čápa* se to dozvíte, neboť zde můžete narazit na řadu jeho konkrétních stop.

Kromě dvou rozhleden s nádhernými výhledy a vojenského bunkru na vás cestou budou čekat pohádkové bytosti, hledací úkoly, kouzelná alej, dvě rozhledny ale také zajímavé vyprávění.

Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst správné texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte. Pokud ji po vyluštění přinesete pokladny muzea Járy Cimrmana dostanete za ni dáreček.

Mapa výletu

Doplňovačka

Jdeme na to:

Zaparkujeme u Skiareálu U Čápa, který je výchozím bodem naší trasy.

Naše první zastavení vede k velké mapě kraje Járy Cimrmana s popisem 17 nejvýznamnějších míst kraje hodných vynaložení pěší námahy.

Také je zde velká tabule s nápisem *Vítejte U Čápa v Příchovicích*. Najděte slova **ZDE STOJÍTE**.

1. Jaký předmět je na obrázku u těchto slov.

Máte ho někdo u sebe? Možná ho dnes budeme potřebovat.

Toto zařízení označuje směr zeměpisného nebo magnetického poledníku a v Evropě se používá od 12. století. Číňané ho znali už mnohem dříve – používali kouzelné magnetické krabičky již 2600 let před naším letopočtem.

Víte, co to je náš letopočet? Počítá se ode dne narození Ježíška.

Kolikátý je rok od narození Ježíška právě teď? A jak starý je předmět sloužící k orientaci, když byl poprvé použit asi 2600 let před narozením Ježíška?

To je matematiky hned na začátku našeho výletu! Rychle od ní pryč! :)

Ale od Ježíška ještě neodcházíme, jednoho malého teď budeme hledat.

Na parkovišti najdeme zelenou turistickou značku a vyrazíme po ní doprava ke **kostelu sv. Víta**

Ještě si ale přesně naproti východu z parkoviště vyzvedneme písmenko u sochy Madony – Panny Marie Bozkovské. Stojí tu mezi lipkami jako ten nejpřísnější hlídač, takže se nejspíš nikdo neodvážívá odjet z parkoviště bez placení. Přitom tu stála již od dob, kdy ještě auta ani neexistovala. Před nějakými 200 lety si ji Příchovičtí objednali u semilského kameníka Františka Prokopa. Říkalo se jí *Královna hor* či také *Matička Boží Bozkovská* podle nedalekého poutního místa v Bozkově. Prý skutečně chránila a pomáhala. Alespoň to tvrdili pamětníci, jejichž předci se na ni obraceli se svými prosbami. Koho drží Marie v náručí? :)

2. Opište první slovo na podstavci.

Jdeme doprava...

Vidíte blízko kostela domeček se šindelovou střechou? A víte, co je šindel? Kdo řekl, že druh koně?

A kdo řekl, že podvodník? To je špatně! Za nevědomost se platí, takže si hned udělejte TŘI dřepy! :)

Šindel je jednou z tradičních střešních krytin lidových staveb. Jedná se o dřevěnou destičku širokou 8 až 15 cm a dlouhou 50 až 60 cm. Jedna strana je opatřena drážkou a na druhé je „břit“, který při pokrývání střechy zapadne do drážky předchozího šindele (střešní tašky). Jen tak neproteče ani kapka deště. Snad...

Kostel je novogotickou stavbou z let 1883–1884. Je dílem knížecího stavitele ve službách Rohanů Josefa Karnolda ze Sychrova. Svatostánek byl postaven z iniciativy obce nákladem 6 000 zlatých.

Najděte nad vchodem erb.

Rohanský erb má podobu červeného štítu s devíti zlatými rouny ve třech sadách. Štít drží dvě královská zvířata. Poznáte, která to jsou?

Ukažte, jak dokážou vycenit zuby. Ale potichoučku, před kostelem se neřve! :)

Nyní zkuste najít **sochu sv. Josefa**. Poznáte ho tak, že v náručí drží synáčka. Víte, jak se jmenuje jeho maminka? Před chvílkou jsme u ní byli...

Kdopak to je pod ním? Je to malý **svatý Jan Nepomucký**. Jak poznáte, že je to on? Vždy v ruce drží kříž a nad hlavou mívá hvězdičky. Kolik jich napočítáte?

Zapamatujte si jméno světce, ještě ho dnes budete potřebovat. A to hned několikrát.

Socha další Panny Marie je jen o kousek dál. A jako velmi často stojí i tentokrát na zeměkouli a kolem nohou se jí plazí had.

*Takovéto „druhy“ Marií se často označuje jako **Immaculata**. Označení vzniklo z latinského sine macula, což znamená bez poskvrny. Podle římskokatolického církevního učení byla Panna Marie počata v lůně své matky svaté Anny bez poskvrny dědičným hříchem, tedy bez milování s mužem. Výtvarné zobrazení Immaculaty se objevuje už od 16. století. Nejčastěji Panna Marie stojí na glóbu nebo srpku měsíce a nohama zašlapává hada, symbol dědičného hříchu. Zatímco Adam a Eva svodům plaza v rajské zahradě podlehli, Panna Marie Neposkvrněná odolala (stejně jako její paní matka Anna).*

Modrá a zelená turistická značka nás povedou přes zdejší náves s bývalou poštou, ve které by měly být od července 2023 otevřeny expozice skleněných figurek, malé infocentrum a kavárna, a kolem minigolfu k hlavní silnici.

Po levé straně hledáme domeček, který má ve svém názvu strom.

3. **Doplňte: chaloupka.**

Přejdeme silnici a pokračujeme po modré turistické značce mírně stoupající cestou v aleji stromů až k zastřešenému altánu s velkou mapou zimních běžeckých tras.

Alej byla vysázena 20. října 2012 pod patronátem obce Kořenov a obecně prospěšné společnosti Jizerky pro Vás. U každého stromu je napsáno, kdo ho vysadil, u některých jsou i krásná dětská věnování či básně s obrázky. Zároveň zůstalo v aleji zachováno několik původních stromů, co zde rostly ještě před výsadbou aleje. Zastavte se u nich a přečtěte si jejich příběhy.

Líbí se vám? Třeba ta povídka *O pyšném a zlém stromu*... Dokázali byste také napsat takový příběh? Nemusí být jenom o stromech. Zkuste napsat nějaké své vyprávění nebo pohádku, až přijedete domů. Rodiče tím určitě potěšíte. Může to pro ně být i hezký dárek, který jim bude dlouho připomínat společný výlet.

Stromy se často jmenují jako jejich donátoři (mecenáši, dobrodinci, patroni, sponzoři). Zkuste najít nějaký, který se jmenuje stejně jako vy.

My našli Lucinku. Tento strom je samozřejmě naprosto výjimečný a přežije všechno a všechny! :)

Znáte nějakou pohádku, ve které je strom důležitý? Co třeba ten se zlatými jablky?

U altánku najdete velkou tabuli s fotkou aleje. Jmenuje se:

4. **Doplňte: Prosba**

Zastavíme se na rozcestníku *Pod Hvězdou* u křížku, který zde pro kolemjdoucí poutníky nechala umístit kněžna Rohanová v roce 1883. Prý to byla velmi laskavá, a navíc podnikavá žena.

Také byste, holky a kluci, uvítali, kdyby vás všichni museli oslovovat kněžno nebo kníže? Zkuste si, jak to zní s vaším jménem. Určitě dobře! :)

Podívejte se na ukazatel turistických cest. Najděte v názvu jedné obce podzemní část rostlin.

5. **Napište část rostliny.**

Od křížku pokračujeme vzhůru doprava k chatě Hvězda pod Štěpánkou. Sem ke křížku se vrátíme asi tak za půl hodiny a pak budeme pokračovat na opačnou stranu. „Slabší kousky“ tady tedy mohou počkat. :)

U horské chaty Hvězda se od turistického rozcestníku dáte lesní příkrou cestou vlevo. Než se ale dáte do výšlapu, můžete se tu občerstvit. Nebo ještě pár metrů popojít a nabrat kalorie v nedaleké Turnovské chatě. Posílení doporučujeme hlavně těm, pro něž je 300 metrů na vrchol hodně.

Najděte stromy, jejichž kořeny připomínají chapadla chobotnice. Kdo je vidí první? A kdo ví, jak dělá chobotnice? A kdo ji

někdy jedl? Mňam, je to pochoutka! Ovšem chapadla se musí rychle osmahnout na olivovém oleji, aby byla křehká. Nesmíte je dusit v papiňáku jako naše teta! To pak chutnají jako žvýkačka. :) Daleko od moře ale chobotnice stojí tolik, že si ji obvykle odpustíme. Tady by nám ji navíc určitě naučtovali i s vysokohorskou přírážkou!

Kdo vidí nalevo dva zvláštní kameny? Vypadají jako nějaké zakleté pohádkové bytosti...

Možná by se po pusince proměnily v prince a princeznu. :)

Na vrcholu nemůžeme minout pamětní desku *EXPEDICE ALTAJ – CIMRMAN 2007* umístěnou u příležitosti cvičného výstupu *Sladkou dírou na Štěpánku*, tedy rozhlednu, která na vršku Hvězda stojí. Legendární výstup předcházela expedice cimrmanologů do pohoří Altaj a dobytí hory Járy Cimrmana.

Mystifikační dokumentární film Vojtěcha Kotka zachycuje dobrodružné putování po stopách Járy Cimrmana mezi domorodci v nádherné krajině pohoří Altaj. Neohrožená expedice se rozhodla dokončit za českého génia výstup na nejvyšší horu, kterou vzhledem ke kolapsu šerpy nepokořil a po nezdaru ze zoufalství a studu rok žil v údolí mezi pastevci jelenů.

Na mramorové desce najdete podobiznu Járy Cimrmana.

6. Co má na hlavě?

Když si na pamětní desce prohlédneme jednu z celkem 136 rekonstruovaných možných podob Járy Cimrmana, přečteme si na informační tabuli o kousek dál i informace o již zmíněné rozhledně.

Je tomu již více než 120 let, kdy byla na vrchu Hvězda slavnostně otevřena nejstarší a nejhezčí rozhledna v Jizerských horách. Nachází se v nadmořské výšce 958 m. O její stavbu se zasloužil kníže Kamil Rohan, který v roce 1847, v době, kdy se začala stavět silnice z Liberce do Trutnova, dal výšinu nazvat po arcivévodovi Štěpánovi a na počest jeho vzácné návštěvy tu vztyčit vyhlídkovou věž. Proč? Arcivévoda byl patronem silnice.

Silnici dostavěli, věž bohužel ne. Dostali se jen do výše šesti metrů a pak to zabalili... Důvod? Krajně magický.

Podle pověsti předpověděla jistá cikánka knížeti Rohanovi po dostavění rozhledny smrt. Kníže se zalekl a stavbu zastavil. Ve stavbě se pokračovalo až po roce 1888 a slavnostní otevření 24 m vysoké věže se konalo o čtyři roky později. Kníže Rohan po otevření rozhledny v roce 1892 skutečně zemřel. Jako by se věštba naplnila. Jméno Štěpánova výšina se používalo až do roku 1918, potom musely být všechny názvy připomínající rakouskou monarchii odstraněny a vrchu se vrátil starý český název Hvězda.

Dnes už zde máme opět Štěpánku. Je tady s námi i nějaká živá Štěpánka? Nebo Štěpánek?

Ze Štěpánky se nám otevírají široké výhledy na horské oblasti. Na severozápadě se zvedají Krkonoše s dominantou Kotle. V údolí je v lesích ukrytý Harrachov, kde jste možná byli na výletě s tajenkou u Mumlavského vodopádu. Na severovýchodě se otevírá výhled na Kořenov a věnec Jizerských hor. Při dobré viditelnosti zahlédnete hladinu přehrad Souš a Josefův Důl. Milý je pohled na věž příchovického kostelíku se sousedícím Járovým Majákem a nepřehlédnutelná je i Tesařovská kaple se zvoničkou v Kořenově při bývalé císařské krkonošské silnici.

Hádejte, kdo před ní asi na lavičce sedával, když projektoval liptákovský tunel!

Obejděte rozhlednu a najděte na druhé straně stavby cedulku s povídáním o trigonometrii.

7. Jakou barvu má obdélník s názvem Zeměměřický úřad?

A teď zkuste říct třikrát po sobě „zeměměřický úřad“. :)

Komu se to povede, může sejít ke kamenům pod rozhlednou.

Býval zde i velký žulový kříž. Toto pietní místo bylo v roce 1944 vybudováno okolními farnostmi na památku padlých, kteří se v tomto kraji narodili a v posledních měsících války byli nuceni bojovat za Německo.

Je to místo, které vyvolává mnoho emocí. I proto byl žulový kříž v roce 1945 zničen, v roce 2011 znovu postaven a v roce 2023 opět zničen.

Naposledy se rozhlédneme a sejdem ze Štěpánky cestou kolem Turnovské chaty zpět k rozcestí u chaty Hvězda. Vezměte to až ke křížku a najděte na něm kytičku. Jakou má barvu? Co by tak mohlo být? My myslíme, že chrpa.

Od křížku se vydáme rovně, ale asi po 20 metrech odbočíme doprava do lesa. Co tam? Dobudeme pěchotní srub. Vedou nás k němu cedulky s nápisem *Na Pomezí na Tesařově*. Klopýtáme lesní cestou přes kořeny asi 10 minut. A pak ho uvidíme! Řopíka jednoho!

V objektu je umístěna výstava o historii opevnění na pomezí Jizerských hor a Krkonoš.

Bunkr zvaný řopík je částečně upraven do podoby z měsíce září roku 1938 a po dobu prohlídek je vybaven vojenským materiálem.

Víte, co jsou řopíky? *Betonové pevnůstky – bunkry – nazvané podle zkratky svých stavitelů: Ředitelství opeřňovacích prací . Bunkry byly stavěny ze tří druhů štěrku, speciálního vápna a cementu.*

Z plánovaných 15 436 objektů lehkého opevnění se podařilo dokončit necelých 10 000. Na území obce Kořenov se jich nachází 50. Polovina je postavena v obydlené části obce. Pod rozhlednou Štěpánka se nachází nejvzácnější objekt Jizerských hor – kulometné hnízdo typu „C“. Dokonce s původní střechou z vlnitého plechu.

Pod Štěpánkou se také nachází tzv. *Hřbitov prasečích ocásků*. Jde o železné tyče, které svým tvarem připomínají právě prasečí ocásky a jsou zakončeny betonovou krychlí. Měly být stavěny ve dvojřadu a propleteny ostnatým drátem, aby zamezily průchodu nepřítele ke stavbám lehkých opevnění.

Prasečí ocásky najdete také na dalším bunkru, který mineme nalevo, až budeme scházet po pěšině. Vidíte je?

8. Jak se jmenuje nos prasátka?

Sestupujeme lesem až na cyklostezku, která nás směrem doleva začne vracet k obci. K tomu si můžeme zazpívat známou písničku od Jarka Nohavici.

*V řadě za sebou
tři čuníci jdou
tápají si v blátě
cestou necestou
kufry nemají
cestu neznají
vyšli prostě do světa
a vesele si zpívají*

Ui-ui ui-ui uí

Pomalů se vracíme mezi domy Příchovic. I odsud jsou krásné výhledy. Obdivoval je také Jára Cimrman? A kde je ona legendární obec Liptákov?

Liptákov je fiktivní (fantazii vymyšlená) česká vesnice spojená se jménem rovněž fiktivního českého génia Járy Cimrmana. Podle seminářů ke hrám Divadla Járy Cimrmana a cimrmanologie jako takové se obec nachází v horním Pojizeří, přesněji v oblasti Sudet nedaleko Tanvaldu. Přesněji v místech zvaných Sladká díra na území města Desná. Nejkonkrétněji jeho polohu osobně označil pan Svěrák. Ovšem Desná je odsud jen 6 kilometrů. Takže ano, opravdu jsme v kraji Járy Cimrmana.

Zkuste najít domeček, který má v okně krtečka, brouka Pytlíka a Ferdu Mravence. Možná už prchli do přírody a za oknem nejsou, ale to nevadí. Znáte jejich příběhy? Určitě ano!

Jak se jmenovala hmyzí slečna, kterou měl rád Ferda? Kdo byla nejlepší kamarádka krtečka? Vzpomenete si, jak se jmenovala kytička, kterou krtek sháněl po celém světě, aby nemocnou myšku vyléčil? Byla to *matricaria chamomilla*. Vidíte ji někde kolem? Je to dost možné... Jedná se totiž o heřmánek. :)

Jdeme hledat kapličku! Kdo u ní bude první? Spočítejte okna. Kolik jich má? Ha, chyták! :)

Najděte zlatou cedulku na kapliče.

9. **Opište poslední slovo.**

Je to název řeky, jehož původ je dodnes nejasný. Poprvé se tento název ve tvaru „Nizzam“ objevil v listině z roku 1241, kterou král Václav I. vymezil hranice Čech vůči Horní Lužici. Název tak používali již Slované, kteří jej pravděpodobně přejali od Keltů. Nelze však vyloučit ani jeho starší původ.

Tato řeka tvoří státní hranici mezi Polskem a Německem. Je levým přítokem Odry. Celkem má délku 252 km (z toho 54 km protéká Českem).

Jdeme hledat modrý hydrant. Kdo ho vidí první? Procházíme další krásnou alejí. Poznáte druh stromů, mezi nimiž kráčíte? Co kmen, to javor klen.

Pro lesníky jsou tyto stromy zajímavé až od stáří 120 let. Tvrdé javorové dřevo se pak dobře opracovává. Zatímco my jsme v tomto věku již obvykle pod kytičkami, javory zahajují kariéru. Nacházejí využití při výrobě nábytku, parket, a dokonce hudebních nástrojů. Zvláštní vlastnosti javorového dřeva jsou využívány zejména při výrobě těch drnkacích a smyčcových. Třeba houslí... Strom je také vhodný k výsadbě podél komunikací, protože jeho velké listy údajně tlumí hluk z dopravy. Šťáva klenů dříve sloužila k výrobě cukru, dodnes je znám javorový sirup. Na listoví si v minulosti pochutnával dobytek.

U sochy svatého se zastavíme. Mrkněte na něj. Není vám povědomý? Jak se jmenuje?

10. **Doplňte: Jan**

Odbočíme doprava, přejdeme na parkoviště a vydáme se kolem dalšího mohutného javoru zpátky do obce jinou cestou směrem doleva. Vede kolem slepiček. A že jich tady je!

Pak se napojíme na cestu, kterou již dobře známe. Kolem hřbitova míříme ke startu našeho výletu. Žádné obavy – to ještě není konec. Pohádka nás teprve čeká!

Pokračujeme k lesoparku *Na Sluneční*. Vznikl v roce 2013 a neustále se v něm vymýšlí a buduje něco nového. Koncept areálu vytvořilo studio *Strašné dítě / Enfant Terrible*. Terénní úpravy, stavby prolézaček a dalších prvků po více než rok prováděli nadšenci z místního rekreačního areálu U Čápa, samozřejmě za vydatné podpory obce Pířchovice. A vylepšují a přidávají dodnes.

Na pohádkové cestě, která se lesoparkem proplétá, potkáte dobře známé bytosti. Vypadají ale trochu jinak, než jak je vídáte v knížkách nebo televizi. Budete muset zapojit představivost, abyste všechny odhalili. U některých se zapotí i rodiče (naštěstí jim napoví mapa na začátku trasy).

Poznáte je všechny? Kterou z pohádek máte nejraději? Co takhle tu *O dvanácti měsíčkách*. Umíte všechny měsíčky vyjmenovat?

A když jsme u těch pohádek...

V tajence nám chybí už jen poslední písmeno, tak ho rychle doplníme.

11. **Napište jméno třetí postavy z Erbenovy pohádky Dlouhý, Široký a**

Pokud si nyní přečtete tajenku, najdete v ní pohádkovou bytost ze slavné Cimrmanovy hry.

Vidíte ten rozdíl mezi posledním slovem v doplňovačce a tajenkou? Kdo se směje?

My ano, my máme Cimrmana moc rádi.

Nyní už jen stačí zajít do *Muzea Cimrmanovy doby v Majáku Járy Cimrmana* a vyzvednout si dáreček. Hezky za něj poděkujte, my samozřejmě děkujeme také. Samozřejmě ne za dáreček, ale za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA.

Jak se k Majáku Járy Cimrmana dostanete? Odvedou vás k němu šipky. Cestou potkáte i perfektní kuličkovou dráhu a také ovečky a protivného berana. :)

Kdo první uvidí rozhlednu? A koho už bolí nožičky? :)

Zdá se, jako by zde vyhlídkový Maják architekta Martina Rajniše stál odjakživa. Tak krásně do krajiny zapadl! Rozhledna je z borového dřeva a svou siluetou skutečně připomíná maják. I budova muzea je z poloviny vrostlá do svahu a obložena kamenem.

Všimli jste si, že je rozhledna nakloněná? Jestlipak víte, kde je nejslavnější šikmá věž na světě? Jméno místa jejího naklánění trochu připomíná jídlo, které máte moc rádi. Nebo se snad pleteme? :)

Pokud chcete, vstupte do *Muzea Cimrmanovy doby*, nad nímž se **Maják Járy Cimrmana** tyčí.

Toto je první oficiální muzeum dobrodruha, sportovce, cestovatele, dramatika a vynálezce Járy Cimrmana. Bylo otevřeno v létě 2013 a je v něm umístěna značná část jeho pozůstalosti doposud uchovávaná v depozitářích Divadla Járy Cimrmana v Praze. Exponáty odkazují především na zdejší působení českého génia. Jsou zde vystaveny např. lžíce hladovka s dírkou uprostřed, vypouštěcí talíř se špuntem, nůž na otevírání dopisů, který Cimrman sebral na poště, protože „tam nemá co dělat“, lyžařské vázání učitele Poustky z expedice na severní pól (lyže byly spáleny). Seznámíte se s Cimrmanovým systémem řazení školních lavic, ale i s jeho vynálezem k odesílání rychlých zpráv z bojišť, který si nechal patentovat v roce 1912. A že zkratka jeho německého názvu je SMS, asi nikoho nepřekvapí.

Vedle nápadů a vynálezů z dílny našeho velikána nechybí ani jeho busta. (Bohužel byla poničena při napařování klobouku.) :)

Že jsou vám některé předměty povědomé z mládí či z kuchyní a půd vašich babiček? Není divu. Významná část sbírky totiž vznikla také díky darům obyvatel Příchovic, Kořenova a širokého Pojizeří.

Aby se vám lépe stoupalo, počítejte schody na vyhlídkovou plošinu majákové rozhledny. Kolik jste jich napočítali? Zkuste odhadnout výšku věže! Kolik by si vás muselo vzájemně vylézt na ramena, aby ten, co by byl nejvyšší, dosáhl na vrchol stavby? Stačila by vám k tomu rodina? Nebo byste museli pozvat i sousedy? :)

Samotná věž měří 18 metrů a pravotočivé schodiště má 105 schodů. Rozhled je parádní, vždyť jsme v nadmořské výšce 803 m. n. m. Vidíme panorama Jizerských hor s Bukovcem a horou Jizerou, blíže se vypínají tanvaldský Špičák a Černá studnice, v dálce silueta Ještědu. Na obzoru zahlédneme i Lužické hory a Krkonoše. Nezapomenutelný je výhled do Podkrkonoší uzavřený na horizontu majestátním Kozákovem.

Zkuste najít, kterým směrem jsou Kanárské ostrovy a další exotická místa.

Od Majáku pokračujeme k *Restauraci U Čápa*.

Pro výletníky jsou v autentické jizerské chalupě čp. 1 připraveny jak domácí kuchyně, tak zlatavý mok z vlastního pivovaru. Celoročně otevřená restaurace s pecí a krbem je proslavená skvělým jídlem, obsluhou i umem vařit skvělé pivo. Děti si pivo sice nevychutnají, ale napucnout se už po skončení výletu mohou.

Jen aby nedopadly jako Otesánci!

Dokážete vyjmenovat, co všechno Otesánek v pohádce snědl?

Jed jsem, sněd jsem: kaši z rendlíka, ucháč mlíka, pecen chleba, mámu, tátu, děvečku s jetelem, sedláka se senem, pasáka s prasaty, ovčáka s jehňaty a tebe taky ještě sním!

Podívejte se na komín restaurace. Poznáte ptáka? Co drží v zobáčku?

Ukažte rukama, jak dělá pták, a udělejte zvuk, který pro změnu vyluzuje jeho oblíbený obojživelník. A teď to zkuste dohromady. Dokážete takhle dojít až ke skupinové fotografii nejvýznamnějších popularizátorů Cimrmanova odkazu nedaleko parkoviště?

Můžete se tu s nimi vyfotografovat. Jsou zde totiž vyvedeni v životní velikosti. Znáte některého z nich?

Rodiče mají určité cimrmanovské hry v malíku, tudíž budou za chytré a informují vás, že to, s čím se fotíte, je obří snímek z divadelní hry *Dobytí severního pólu Čechem Karlem Němcem*. Ale i vy, špunti, byste mohli poznat jednoho z pánů.

Pan Svěrák totiž třeba v pohádce *Tři bratři* hrál kronikáře. Poznáte ho? Ukažte na něj?

A teď už domů! Na sever, na jih, do Podolí, do lékárny... :)

Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! :)

A třeba se cestou domů i zasmějete. Příkládáme totiž nejslavnější cimrmanovské hlášky:

„Jsem přenošené dítě, milostpaní. Když jsem se narodil, bylo mi dvanáct let. Od prsu mě matka nemohla odtrhnout, měl jsem již druhé zuby. Do první třídy mě přijali, až když mě matka oholila. V šedesáti jsem šel poprvé do tanečních, v sedmdesáti do učení. Za první vydělané peníze jsem si koupil třetí zuby a žebráckou hůl. Krejcárkem nepohrdnu, rád bych si koupil urnu, než je zdražej.“ **(Lijavec)**

„Tady je to všechno černé na bílém, samej debil nebo blbeček. Jenom támhle vzadu je výjimka, tam sedí dva blbečkové vedle sebe.“ **(Vyšetřování ztráty třídní knihy)**

„Děde Vševěde, princ Jasoň se hlásí, chce se na něco zeptat asi.“ **(Dlouhý, Široký a Krátkozraký)**

„Domů, do Prahy, do Podolí, do lékárny, do prdele, to je mi smutno.“ **(Dobyť severního pólu)**

„Lepší pivo v žaludku nežli voda na plicích.“ **(Posel z Liptákova)**

„Jsem bezvýhradný ateista, až se bojím, že mě Pánbůh potrestá.“ **(Lijavec)**

„Můžete s tím nesouhlasit, můžete se dokonce i rozčilovat, ale to je asi tak všechno, co s tím můžete dělat.“ **(Jára Cimrman ležící spící)**

„Cimrman má na pravé noze srostlé prsty. Ne všechny, samozřejmě. Jenom dva. Má prostě mezi malíkem a palcem takovou blánu.“ **(Lijavec)**

„Jak se daří nebožce, pane doktore?“ **(Záskok)**

„Sůl! Má tady někdo sůl?“ – „Mám! Celý sáček!“ – „Tak se vzájemně posolte...“ **(Dlouhý, Široký a Krátkozraký)**

„Na čem pracujete, doktore Čechove?“ – „Píši dvě sestry.“ – „A není to málo, Antone Pavloviči?“ **(Jára Cimrman ležící spící)**

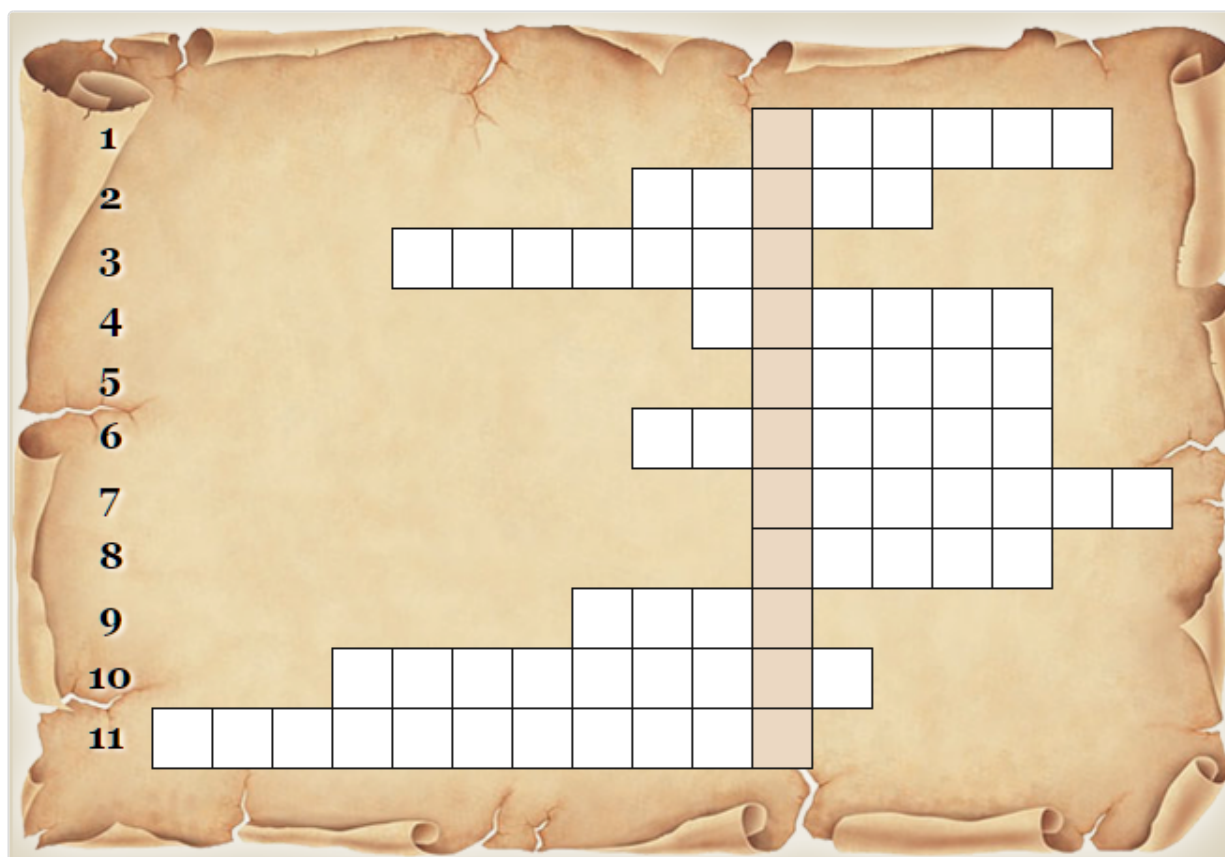
V textu byly mimo jiné použity informace z webových stránek www.kudyznudy.cz, <https://stepanka.ceskehory.cz/>, <http://www.jizerkyprovas.cz>, <https://ucapa.eu>, www.idnes.cz a také úryvky z her Divadla Járy Cimrmana, za které moc děkujeme.

Tip na závěr - zubačka

Doporučujeme nostalgickou jízdu zubačkou z Tanvaldu do Kořenova, což je velký zážitek, který byste měli svým dětem dopřát. Rodiny to většinou dělají tak, že jeden z rodičů jede autem z Tanvaldu do Kořenova a druhý rodič s dětmi jede z tanvaldského nádraží pohodlně vlakem po ozubnicové 6,7 km dlouhé trati, která vede téměř na hřeben Jizerských hor a spojuje je s Krkonošemi. Cestou si užijí nejprudší stoupání vlakové trati v Čechách, kde vlak překonává výškový rozdíl 235 metrů. Sklon tratě dosahuje hodnoty 58 promile. Kvůli tomuto extrémnímu stoupání byla trať vybavena u nás naprosto ojedinělou ozubnicí, která je technickou památkou. Dalším rekordem je délka Polubenského tunelu před zastávkou Kořenov. S 940 metry jde o nejdelší jednokolejný tunel u nás. Historické jízdy zubačkou, které se konají v období prázdnin, mají různé doprovodné programy. Přesné termíny i jízdné lze najít na www.zubacka.cz. Na hlavním nádraží v Kořenově navíc můžete navštívit *Muzeum ozubnicové dráhy*, které je z větší části zaměřeno na ozubnicovou trať Tanvald-Kořenov. Muzeum je v sezoně (květen-září) otevřeno denně od 10 do 17 hodin, mimo sezonu je zavíracím dnem pondělí. V dubnu je muzeum zavřené.

Otázky k tajence

1. Jak se věc jmenuje?
2. Opište první slovo na podstavci.
3. Doplňte: chaloupka.
4. Doplňte: Prosba
5. Napište část rostliny.
6. Co má na hlavě.
7. Jakou barvu má obdélník s názvem *Zeměměřický úřad*?
8. Jak se jmenuje nos prasátka?
9. Opište poslední slovo.
10. Doplňte: Jan
11. Napište jméno třetí postavy.

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail veldo@veldo.cz. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.